

אל תחפו על כונשני מלחמה

מאת **יואל בראנד**

תחת הכותרת "היכן העדים?" הביא העולם הזה (1089) לפני חמישה שבועות את הידיעה כי שלטונות ישראל אינם משתפים פעולה עם השלטונות הגרמניים, כדי למצוא עדים נגד פושע-המלחמה קרומיי, ממשמדי יהודי פושט, שהועמד לדין על-ידי הגרמנים. הוא בעד השטרה כי אדישות מוזהר זו מקורה באי-רצונם של חוגים מסויימים בישראל לעזור להרחבת משפט, בו עלולים להתגלות פרטים נוספים על פרשת קסטנר, ועל חלקם של אי-שים ישראלים מרכזיים בפרשות ההשמדה. שבוע אחרי הופעת רשימה זו הופיעה לפתע ב"גרולסם פוסט" ידיעה, לפיה זוכה קרומיי מאשמה זו. ידיעה כוזבת זו נראית כאילו הומ-

צאה כדי לרפות את ידיהם של אנשים שיכ-לו להתעורר כתוצאה מרשימת "העולם הזה" ולמסור לגרמנים עדות בפרשה זו. בעמודים אלה מגלה אחד האנשים המרכזיים של ימי השואה את דעתו על ענין קרומיי, ועל כל העמדה המוזהר של ממשלת ישראל בפר-שות פשעי-המלחמה. יואל בראנד (תמונה ל-מעלה), שנשלח בשעתו על-ידי אייכמן לתור-כיה כדי להציע לבנות-הברית 100 אלף יהודים חיים תמורת ציוד מלחמתי, ושהוסגר על-ידי אהוד אבריאל ומשה שרת לידי הבריטים, כתב על פרשה זו ספר שתרגום מתוקן ומסו-לף ממנו הופיע בישראל. הדברים המתפרס-מים כאן יעוררו מחשבות עמוקות בלב הקורא.

מיום הדרושים במטבע זר בתנאים טובים יותר מאחרים, השיגו את כליהתחבורה במחיר זול יותר, בדרך זו הצ-ליחו להעלים נאצים מבוקשים, מבלי לעורר תשומת לב. כל מחאותי נגד שיטה זו, שמקורה לא היה ברצון רע, אלא באדישות ורשלנות, היו לשוא.

- להלן מכתב שהפניתי או לאנשים האחראיים בסוכנות היהודית:
1. תל-אביב, 30 באוגוסט, 1946.
- אל ג', ז', ג' וצ',
חברים יקרים,
לאור העובדה שהדו"ח שלי מיום 5.4.46, 6.5.46 ו-2.6.46 כנראה לא נלקחו בחשבון, הייתי רוצה למשוך שוב את תשומת-לבכם למקרים מסויימים, ולהגיש כמה הצעות.
1. כמה מאות (ואולי אף יותר) נאצים עליונים ועשירים בהונגריה נימולו (מהם אחדים בבית-החולים היהודי בבוד-פשט). כן הוסרו מהם שם כתובות-קעקע שהיו סימני-ההיכר של ה.ס.ס. לאחר מכן אופשר להם לצאת מהונגריה בדרך הבריחה (היינו, על-ידי המוסד לעליה ב', שהיה קשור עם השי" של ההגנה).
 2. הזדמנות זו ניתנה לנאצים, בין השאר, על-ידי אחד זלצר במונקאצ'ב, שקיבל מהם תמורת שרות זה סכומי כסף גדולים. זלצר שיתף-פעולה, בעמדה חשובה, עם הבר-יהודה בהונגריה. שליחנו וחברנו יונה ניצל את שרותו (מבלי לדעת את הפרטים הנ"ל), מכיון שזלצר היה מסוגל להשיג קרונות-רכבת זולים יותר וכלי-תחבורה אחרים למען הבר-יהודה.
 3. בוינה ניצלו כמה סוכנים ראשיים של המחלקה היהודית של הנאצים, וכן סוכני שרות הריגולה-הנגדי של ה-צבא הגרמני, את הבריחה שלנו ל.עייסקות מסחריות. שמר-ניהם של כמה מהם: יוזי ויניגר, רודולף שולץ, ד"ר שמידט, פרנק, ועוד. שליחנו וחברנו אשר (שלא ידע את עברם) ניצל יסודות אלה מפני שהיו מסוגלים לקנות ול-מכור מטבע זר בשעורים נוחים יותר, ולרכוש מכונניות וכלי-תחבורה אחרים במחירים זולים יותר.
 4. כאשר הפניתי את תשומת-לבם של החברים געונו ואשר לעובדה זו, חקרנו בדבר וקיבלו את האינפורמציה נגד הנאצים האלח עובדים עתה, כביכול, למען הבריטים בני האמריקאים (אם זה נכון, איני יכול להבין מדוע הם רוצים לעבוד דווקא עם המוסד לעליה).
 5. בבראטיסלבה, בגינה, באיריץ ובפאריס, מנסים אנ-שים חשודים להתקרב אל חברינו.
 6. תברייחה שלנו מנוצלת עתה במידה רבה על-ידי מבריי-

היכן אייכמן?
פושע-המלחמה אדולף אייכ-מן היה אחראי להשמדת ה-יהודים באזורי-הכיבוש. אחרי המלחמה נעלם. לפי דברי אישיות גרמנית מסדר תגרמנים לממשלת ישראל את סקום הימצאו של אייכמן. לא נעשתה כל פעולה לגילויו.

לפני חודש, ב-20 באוגוסט, פרסם גרולסם פוסט ידיעה שהופיעה גם ברוב העיתונים העבריים. נאמר כי קצין ה.ס.ס. לשעבר, אובר-שטרומבאן-פירר הרמן קרומיי, זוכה בפראנקפורט מכל אשמה ביחס לפשעים שביצע ב-שנת 1944, כשכיהן כממלא-מקומו של אדולף אייכמן. לעומת זאת נאסר מחדש, כך נאמר, בעון רצח 88 ילדים בכפר הציכי לידיצ'ה (שהושמד כולו על-ידי הנאצים, כתג-מול על הריגת מושל צ'כיה, איש ה.ס.ס. היינריך היידריך). ידיעה זו, במידה שהיא נוגעת לפשעים שבוצעו בבודפשט, היא כוזבת. מסתרת בכזב זה מגמה מסויימת. האמת היא כי המשפט נגד קרומיי ותבריי, בעון רצח וסחיטה בבודפשט, עדיין תלוי ועומד.

ב-26 באוגוסט כתב לי השופט-החוקר ד"ר גראברט, ה-מנהל את החקירה, מפראנקפורט:

"אין אמת בידיעה (שפורסמה בגרולסם פוסט) כאילו זוכה קרומיי מן האשמות שנתעוררו נגדו בקשר עם שהותו בבודפשט. החקירה המוקדמת, שנפתחה נגדו בענין זה עודנה מתנהלת, והיא לא נסתיימה. מכאן שלא היה שום זיכוי, וגם לא סגירת-תיק. על כן אבקשך להמשיך במאמציך להשיג חומר ולגלות עדים נוספים בפרשה זו."

★ ★ ★
משמדי יהודים במוסד העליה

אין זה מקרה יוצא מן הכלל. השלטונות הישראליים, וחלק מן העתונות הישראלית, מגלים עמדה סותרת, ולעתים אדישות שלא תיאמן, הן ביחס להעגשת פושעי-מלחמה נאציים ישנים, והן ביחס להוקעת זרמים ומעשים נאציים חדשים.

אין זו מגמה חדשה. היא כבר היתה קיימת בשנת 1945, בעת התמוטטותו של הרייך הנאצי. כאשר דרשתי או מן הסוכנות לארגן קומנדו מיוחד שיפרע את החשבון עם רוצחי-היהודים, קיבלתי מפי אישיות מסויימת את התשובה הבאה:

"מה אתה רוצה, יואל? אין אנוח מצפון העולם. איננו יכולים גם להקים משטרה עולמית. המעצמות הגדולות כבר יחסלו את הנאצים במשפטי פושעי-המלחמה. לנו יש תפ-קידים אחרים."

לאחר מכן, בשנים 1946 ו-1947, גיליתי כי עלה בידי חברים לשעבר של מנגנון-הריגול הגרמני להשתלב בתוך פעולותיהם ועמדותיהם של שליחי הסוכנות היהודית, מנצלי המסד לעליה (הבלתי-ליגלית). הם קנו ומכרו את הסכו-